

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра Клінічної медицини

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів
(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)
(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх оргнаїв» підготовки “бакалавра”, галузі знань — 22 - охорона здоров'я, спеціальності — 227 - фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою - фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: Лавринюк Володимир Євгенович, кандидат мед. наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри **Клінічної медицини**

протокол № 2 від 7.10.2020 р.

Завідувач кафедри: (Галей М.М.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	вибіркова
Кількість годин /кредитів 150/5	Спеціальність 227 Фізична терапія та ерготерапія	Рік підготовки: 3
ІНДЗ немає		Семестр: 6
		Лекції: 30 год.
		Лабораторні: 36 год.
		Консультації: 12 год
	бакалавр	Самостійна робота: 72 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання - українська		

II. Інформація про викладача

Лавринюк Володимир Євгенович

кандидат мед. наук

доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

0509071115, Lavcard_vol@ukr.net

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань з основ фізичної терапії при захворюваннях внутрішніх органів. Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС. Основні теми: класифікація захворювань внутрішніх органів. Основи симптоматології та фізикальної діагностики в ревматології, ендокринології, гастроентерології. Інструментальні методи діагностики. Функціональні проби. Фізична терапія та ерготерапія при: ожирінні, цукровому діабеті, патології щитовидної залози, захворюваннях суглобів, колагенозах, сполучнотканинних дисплазіях, патології нирок. Фізична терапія та ерготерапія в гастроентерології.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

2. Пререквізити. Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Терапевтичні вправи»; «Преформовані фізичні чинники»; «Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях серцево – судинної та дихальної систем».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів знань по терапії, закладання основ розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів і можливих напрямів корекції захворювань внутрішніх органів, набуття майбутніми спеціалістами – фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять зорганізувати та провести реабілітаційні заходи при ендокринних, ревматологічних, гастроентерологічних нозологіях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів» є: сформувані у студентів, наукові уявлення про етіологію, патогенез, клінічні прояви, перебіг терапевтичних захворювань,

- навчити студентів основ діагностики захворювань внутрішніх органів, вказати на можливості та місце фізичної реабілітації в лікувальному процесі ендокринних, ревматологічних, гастроентерологічних, нефрологічних нозологій,

- вміти критично оцінювати медичну інформацію з позицій доказової медицини.

4. Результати навчання.

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування набутих студентами теоретичних знань про епідеміологію нозологічних форм захворювань внутрішніх органів; знання основних механізмів розвитку терапевтичної патології; клінічні форми та ознаки основних ендокринних, ревматологічних, гастроентерологічних, нефрологічних захворювань завдяки:

знанням: етіології та патогенезу терапевтичної патології, клінічних форм та ознак захворювань внутрішніх органів, сучасних підходів до профілактики та лікування ендокринних, ревматологічних, гастроентерологічних, нефрологічних нозологій.

умінням: визначати клінічний діагноз хворого, охарактеризувати поняття про основні захворювань внутрішніх органів, розкривати етіопатогенетичні механізми основних терапевтичних захворювань, класифікувати основні ендокринні, ревматологічні, гастроентерологічні, нефрологічні нозології, оцінювати стан хворого, надавати рекомендації з первинної та вторинної профілактики захворювань внутрішніх органів.

5. Структура початкової дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю \ бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лаб.	Сам.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1. ФТ в ендокринології						
Тема 1.1. Ожиріння	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 1.2. Цукровий діабет	14	4	4	6		ІРС,ДС/4
Тема 1.3. Дисфункції щитовидної залози	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 1.4. Інші ендокринні розлади	48	2	2	40	4	ІРС,ДС/2
Разом за змістовим модулем 1	70	10	10	46	4	10
Змістовий модуль 2. ФТ в гастроентерології						
Тема 2.1. ФТ при захворюваннях шлунка.	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 2.2. ФТ при дисфункції жовчевивідних шляхів.	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 2.3. ФТ в панкреатології та гепатології	8		4	2	2	ІРС,ДС/4
Тема 2.4. ФТ в ентоерології.	14	2	2	8	2	ІРС,ДС/2
Разом за змістовим модулем 2	30	6	10	10	4	10
Змістовий модуль 3. ФТ в ревматології						
Тема 3.1. ФТ в артрології	18	4	8	6		ІРС,ДС/4
Тема 3.2. ФТ при анкілозуючому спондилоартриті.	6	2	2	2		ІРС,ДС/2
Тема 3.3. ФТ при сполучнотканнинних дисплазіях	6	2	2	2		ІРС,ДС/2
Тема 3.4. ФТ при колагенозах	20	6	4	6	4	ІРС,ДС/4
Разом за змістовим модулем 3	50	14	16	16	4	12
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ						8
Всього годин \ балів	150	30	36	72	12	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, Р-Реферат, а також аналітична записка, аналітичний аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Акромегалія. Гіпопаратиреоз. Гіперпаратиреоз. Хвороба Іценко – Кушинга. Феохромочитома. Клімактеричний синдром. Нецукровий діабет. Хвороба Аддісона.

Подагра. Синдром Рейтера. СЧВ. Системна склеродермія. Остеопороз. Системні вокамотоаскуліти. Синдром Рейно.

Спланхноптоз. Хронічний гепатит. Цироз печінки. Хвороби оперованого шлунку. Хвороба Крона. Кила стравоходного отвору діафрагми.

Сечокам'яна хвороба. Нефроптоз. Гостра та хронічна ниркова недостатність. Хронічна хвороба нирок.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з 3 модулів: за практичні заняття, індивідуальне дослідне завдання; контрольну роботу наприкінці змістового модуля.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 32 бали, II – 8, і III – го - 60 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість занять цього модуля становить 3614 (10– I змістовий модуль, 10– II змістовий модуль, 16 – III змістовий модуль). Кожна з тем оцінюється від 0 до 2 балів.

Модуль II передбачає написання студентом програми реабілітації з демонстрацією практичних навичок фізичної терапії в рамках діагнозу отриманого пацієнта. Оцінюється другий модуль максимально на 8 балів

Модуль III передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульної контрольної роботи, яка передбачає перевірку теоретичних знань. Контрольна роботи оцінюються за 60- бальною шкалою.

Практичні заняття першого модуля оцінюються максимум у 2 бали:

2 бали виставляється, якщо студент має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Студент вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін, виконує завдання лабораторної роботи самостійно.

1,5 бали виставляється, якщо знання студента є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями, виконує завдання лабораторної роботи самостійно

1 бал виставляється, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує з незначними похибками. практичні навички виконує із помилками

0,5 балів виставляється, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує із помилками.

0 виставляється, якщо студент не виявляє знань з вивченого матеріалу.

ІНДЗ оцінюється максимум у 8 балів

Бали	Критерії оцінювання ІНДЗ
8	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
7	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції.
6	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.
5	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.
4	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій. Висновки недоказові.
3	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Не прослідковуються доказовість висновків, та обґрунтованість власної позиції.
2	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження непослідовно.
1	Обґрунтовано актуальність, сформульовано мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел.
0	

Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту: Кожна правильна відповідь модульного тесту оцінюється в один бал.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

Політика щодо академічної доброчесності. Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (практичні роботи, модульну контрольну роботу, ІНДЗ, самостійні роботи)

При виконанні самостійних, індивідуальних дослідних та практичних робіт студент обов'язково повинен посилається на джерела інформації у разі запозичень ідей або тверджень.

ІУ. Підсумковий контроль.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Оцінювання знань і умінь студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати протягом усього вивчення курсу, становить 100. З них:

- 40 балів за поточне оцінювання;
- 60 балів за підсумкову модульну контрольну роботу (МКР).

Поточне оцінювання.

Бали поточного оцінювання студенти набирають шляхом написання програм реабілітації при окремих захворюваннях.

Підсумкове оцінювання.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі комп'ютерного тестування за шкалою від 0 до 60 балів (40 питань, кожне з яких оцінюється у 1,5 бала).

У. Шкала оцінювання.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

УІ. Рекомендована література та інтернет – ресурси.

Основна література

1. Гайдаров Л.Ф., Лазарева Г.Ю. Реабилитация после заболеваний. Полный справочник - М.: Эксмо, 2008. - 704с.

2. Грейда Б.П., Столяр В.А., Валецький Ю.М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 310с.
3. Миронова Е.Н. Основы физической реабилитации. Орел, 2017. – 134с.
4. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2000. – 274с.
5. Носков С.М., Маргазин В.А. Реабилитация при заболеваниях сердца и суставов. - Москва: Геотар - медиа, 2010. - 625с.
6. Окамото Гарі. Основы фізичної реабілітації. Львів, 2002. – 294с.
7. Огороков А.Н. Лечение болезней внутренних органов (в 4-х томах). – Витебск: Белмедкнига, 2012.
8. Пасиешвили Л.М., Заздравнов А.А. Справочник по терапии с основами реабилитации. - Ростов: Феникс, 2009. - 413с.
9. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основы фізичної реабілітації. - К.: Медицина, 2008. - 246с.
10. Попов С.Н. Лечебная физическая культура. М.: Физкультура и спорт, 1998. – 380с.
11. Соколовський В.С., Романова Н.О., Юшковська О.Г. Лікувальна фізкультура. – Одеса, 2015р. – 234с.

Додаткова література

1. Журавлева А.И., Граевская Н.Д. Спортивная медицина и лечебная физкультура. – М.: Медицина, 1993.
2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / За ред. В.В.Клапчука, Г.В.Дзяка. – К: Здоров'я, 1995. – 312 с.
3. Валецька Р.О. Основы медичних знань. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. - 379с.
4. Шаповалова В.А., Коршак В.М., Халтагарова В.М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. - К.: Медицина, 2008. - 246с.

Інтернет-ресурс

1. <http://www.booksmed.com>
2. <http://www.cochrane.org>
3. <http://ukrcardio.org>
4. <http://www.consilium-medicum.com.ua/cm>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/advanced>
6. <http://www.who.ch>
7. <http://www.nlm.nih.gov>
8. <http://healthgate.com>
9. <http://www.kfinder.com>
10. <http://php.silverplatter.com>
11. <http://www.healthweb.org>
12. <http://www.pslgroup.com>
13. <http://www.healthgate.com>
14. <http://www.mdconsult.com>

15. www.rmj.net
16. <http://www.riada.kiev.ua>